

Sygnatura akt VIII C 321/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant: st. sekr. sąd. Izabela Bors

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2022 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...) we W.

przeciwko A. S.

o zapłatę

na skutek sprzeciwu pozwanego od wyroku zaocznego

1. utrzymuje w części wyrok zaoczny wydany w dniu 16 sierpnia 2022 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt

VIII C 321/22 – w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 9.445,87 zł (dziewięć tysięcy czterysta czterdzieści pięć złotych osiemdziesiąt siedem groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 listopada 2021 roku do dnia zapłaty, zaś w pozostałej części wyrok ten uchyla i oddala powództwo;

2. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz strony przeciwnej;

3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz radcy prawnego M. G. kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu.

Sygn. akt VIII C 321/22

UZASADNIENIE

W dniu 30 marca 2022 roku powód (...) (...) we W., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wytoczył przeciwko pozwanemu A. S. powództwo o zapłatę kwoty 10.081,27 zł wraz z ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu w e.p.u. do dnia zapłaty, ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, że pozwany na podstawie umowy pożyczki nr (...) z dnia 5 listopada 2019 roku otrzymał określoną kwotę pieniężną, zobowiązując się do jej zwrotu na warunkach przewidzianych umową. Pozwany nie wywiązał się z powyższego obowiązku, na skutek czego niespłacona kwota należności głównej stała się wymagalna wraz

z odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. W dniu 14 czerwca 2021 roku pożyczkodawca przeniósł na powoda całość praw i obowiązków wynikających

z umowy, o której mowa wyżej. Pełnomocnik wskazał ponadto, że na dochodzone roszczenie składają się: należność główna wynikająca z umowy – 9.805,71 zł, odsetki karne – 275,56 zł (w tym 56,80 zł odsetek naliczonych przez pożyczkodawcę), ewentualne należności uboczne tj. koszty prowizji – 0 zł.

(pozew k. 3-5)

W dniu 16 sierpnia 2022 roku Sąd wydał w sprawie wyrok zaoczny, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną kwotę wraz z kosztami procesu.

Wyrok ten pozwany zaskarżył sprzeciwem podnosząc w jego treści, że powód żąda zapłaty zawyżonej kwoty nie uwzględniając dokonywanych na poczet pożyczki wpłat. Ponadto pozwany wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych oraz

o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(wyrok zaoczny k. 53, sprzeciw k. 58)

Postanowieniem z dnia 12 września 2022 roku referendarz sądowy zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k. 64)

W toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie. Pełnomocnik pozwanego z urzędu wniósł o oddalenie powództwa w całości, negując postanowienia umowne odnoszące się do pozaodsetkowych kosztów pożyczki. Nie kwestionując faktu zawarcia przez pozwanego przedmiotowej umowy wskazał, że wobec okoliczności, że powód z tytułu prowizji żąda kwoty o zł uznać należy, że pozwany dokonał wpłat w łącznej kwocie 9.879,88 zł. Konkluzja ta w świetle podniesionego zarzutu abuzywności postanowień dotyczących prowizji oznacza, że powództwo winno zostać oddalone w przeważającej części. Pełnomocnik powoda wyjaśnił z kolei, że wartość udzielonej pożyczki wynosiła 9.900 zł, natomiast całkowity koszt pożyczki wraz z odsetkami wyniósł 11.411,62 zł, z czego prowizja operacyjna stanowiła kwotę 9.879,88 zł. Dodał, że pozwany z tytułu zawartej umowy dokonał jednej wpłaty w wysokości 764 zł, która została zaliczona na kapitał (94,29 zł), prowizję (565,89 zł) i odsetki (103,82 zł). Wreszcie podniósł, że na mocy umowy cesji powód nabył wierzytelność obejmującą: niespłacony kapitał – 9.805,71 zł, prowizję – 9.313,99 zł, odsetki umowne – 1.120,73 zł oraz odsetki karne – 56,80 zł, akcentując, że powód świadomie zrezygnował z dochodzenia prowizji i odsetek umownych.

(odpowiedź na sprzeciw k. 75-77, pismo procesowe k. 92-94, k. 98-99)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 listopada 2019 roku pozwany A. S. zawarł z (...) S.A. umowę pożyczki ratalnej nr (...), na mocy której otrzymał pożyczkę w wysokości 9.900 zł. Kwotę pożyczki pozwany zobowiązał się spłacić wraz z prowizją operacyjną – 9.879,88 zł oraz odsetkami (10% w skali roku) – 1.531,74 zł, w 30 miesięcznych ratach płatnych w terminach oznaczonych w harmonogramie. Płatność pierwszej raty przypadała na dzień 13 grudnia 2019 roku, zaś ostatniej raty na dzień 13 maja 2022 roku.

Wypłata pożyczki następowała w jednej z czterech form: (1) wypłata gotówkowa, (2) przelew na rachunek bankowy pożyczkobiorcy wskazany we wniosku, (3) zasilenie karty prepaid, na podstawie odrębnej umowy pożyczkobiorcy z pożyczkodawcą, (4) wypłata gotówkowa w postaci płatności G. w kasie banku lub w oddziale (...) Poczty Polskiej w terminie 4 dni od dnia postawienia kwoty pożyczki do wypłaty do dyspozycji pożyczkobiorcy.

Z tytułu opóźnienia w spłacie pożyczki pierwotny wierzyciel był uprawniony do naliczania odsetek karnych w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W przypadku naruszenia przez pożyczkobiorcę warunków umowy, w szczególności nieterminowej spłaty zadłużenia, pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy w formie pisemnej z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

Formę wypłaty pożyczki pożyczkobiorca określał w treści wniosku, który stanowił warunek zawarcia umowy. W złożonym wniosku o pożyczkę A. S. zdecydował się na wypłatę gotówkową.

Zgodnie z pkt 56 umowy, pożyczkobiorca składając podpis na umowie, potwierdza odbiór pożyczki udzielonej w ramach umowy.

Pozwany złożył własnoręczny podpis pod wnioskiem o pożyczkę, umową pożyczki oraz harmonogramem spłaty.

(formularz informacyjny k. 17-18, umowa pożyczki k. 19-20, harmonogram spłaty k. 20v.-21, wniosek o pożyczkę k. 78-79v., okoliczności bezsporne)

Na poczet spłaty pożyczki pozwany uiszczył wyłącznie kwotę 764 zł, która została zaliczona na kapitał (94,29 zł), prowizję (565,89 zł) i odsetki umowne (103,82 zł). Tym samym pierwsza wymagalna rata została spłacona w całości, ponadto pozwany o niecałą złotówkę nadpłacił drugą ratę w zakresie zarówno prowizji, jak i odsetek umownych.

W dniu 14 marca 2020 roku pożyczkodawca złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki z uwagi na niespłacenie zapadłych rat z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Oświadczenie to zostało przesłane na adres pozwanego podany w umowie.

(wypowiedzenie k. 85, wydruk z książki nadawczej k. 86, okoliczności bezsporne)

W dniu 14 czerwca 2021 roku powód zawarł z pierwotnym wierzycielem (...) S.A. umowę przelewu wierzytelności, na mocy której nabył wierzytelności opisane szczegółowo w załączniku nr 8. Warunkiem przejścia wierzytelności była zapłata w całości uzgodnionej ceny. Skuteczną zapłatę ceny i fakt przejścia wierzytelności zbywca zobowiązany był potwierdzić w pisemnym oświadczeniu.

W załączniku nr 8 do umowy cesji wymieniono wierzytelność wobec pozwanego wynikającą z umowy pożyczki nr (...) z dnia 5 listopada 2019 roku, w łącznej wysokości 20.297,23 zł. Powyższa kwota obejmowała: kapitał – 9.805,71 zł, prowizję – 9.313,99 zł, odsetki umowne – 1.120,73 zł, odsetki karne – 56,80 zł.

W dniu 18 czerwca 2021 roku powód uiszczył cenę sprzedaży w związku z umową cesji z dnia 14 czerwca 2021 roku, co cedent poświadczył sporządzając stosowne oświadczenie.

(umowa przelewu wierzytelności k. 10-15, oświadczenie o zapłacie ceny k. 15v., wyciąg z załącznika nr 8)

W wyciągu z ksiąg rachunkowych z dnia 23 marca 2022 roku powód określił wysokość zobowiązania dłużnika na kwotę 9.805,71 zł z tytułu należności głównej oraz 275,56 zł z tytułu odsetek.

(wyciąg z ksiąg rachunkowych k. 9, okoliczności bezsporne)

Pozwany do dnia wyrokowania nie uregulował wskazanego zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(okoliczność bezsporna)

A. S. ma 61 lat. Utrzymuje się z wynagrodzenia o pracę w wysokości 2.500 zł netto. Pozwany ponosi miesięcznie koszt: utrzymania mieszkania – 900 zł (kwota uwzględniająca opłaty ze media), telefonu – 50 zł, zakupu żywności, leków i środków czystości (1.200 zł) oraz związany z podróżowaniem komunikacją miejską – 50 zł. Leczy się na dolegliwości kręgosłupa.

(oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania k. 59-63, okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość

i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w przeważającej części.

Powód oparł swoje żądanie na przepisie art. 720 k.c., w myśl którego, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku i wykonanie tego świadczenia dający pożyczkę powinien udowodnić w procesie cywilnym. Dopiero wówczas zasadne staje się oczekiwanie od biorącego pożyczkę, że udowodni on spełnienie swego świadczenia umownego tj. zwrot pożyczki (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 17 kwietnia 2012 roku, I ACa 285/12, LEX nr 1162845). Innymi słowy pozwany, od którego powód domaga się zwrotu pożyczki nie musi wykazywać zwrotu pożyczki, dopóty powód nie wykaże, że pożyczki udzielił. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie powód wykazał, że pierwotny wierzyciel udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 9.900 zł, którą pozwany zobowiązał się zwrócić wraz z prowizją i odsetkami umownymi w 30 miesięcznych ratach. Do akt sprawy zostały złożone podpisane przez pozwanego umowa pożyczki z dnia 5 listopada 2019 roku wraz z wnioskiem o pożyczkę i harmonogramem spłaty, przy czym pełnomocnik pozwanego z urzędu wprost potwierdził zawarcie przedmiotowej umowy przez pozwanego. Powód udowodnił również fakt wypłaty pozwanemu pożyczki. Przypomnienia wymaga, że umowa pożyczki przewidywała 4 formy wypłaty pożyczki, w tym gotówkowo do rąk pożyczkobiorcy. Sposób wypłaty był wybierany przez pożyczkobiorcę we wniosku o pożyczkę (pkt 15 i 16 umowy). Jak wynika z wniosku złożonego przez pozwanego wybrał on wypłatę gotówkową (k. 79v.). Jednocześnie składając podpis pod umową pozwany potwierdził fakt otrzymania pożyczki (pkt 56 umowy). Skoro więc powód wykazał ponad wszelką wątpliwość, że pierwotny wierzyciel wywiązał się z zobowiązania umownego, to pozwanego obciążała powinność wykazania (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.), że spłacił pożyczkę w całości bądź też w wysokości większej, aniżeli wynika to z twierdzeń pozwu, jeśli z faktu tego chciał wywodzić korzystne dla siebie skutki prawne. Powinności tej pozwany nawet nie starał się sprostać poprzestając na ogólnikowym stwierdzeniu, że powód nie uwzględnił jego wpłat. Rzecz w tym, że w oparciu o powyższe nie sposób ustalić, jakie wpłaty, dokonane w jakim terminie, powód rzekomo pominął. A. S. nie stawiał się przy tym na wyznaczonej rozprawie, przez co pozbawił się możliwości doprecyzowania podniesionego w treści sprzeciwu zarzutu, przez co Sąd uznał, że ma on charakter gołosłowny. Jednocześnie powód podał, że pożyczkobiorca dokonał wyłącznie jednej wpłaty w wysokości 764 zł oraz przedstawił sposób jej zarachowania. Powyższe pozwoliło ustalić, że pozwany spłacił w całości pierwszą ratę w kwocie 762,40 zł oraz nadpłacił drugą ratę w zakresie prowizji (o 0,85 zł) oraz odsetek umownych (o 0,75 zł). W konsekwencji uznać należy, że po stronie pierwotnego wierzyciela powstało uprawnienie do wypowiedzenia stosunku umownego. Oświadczenie w tym zakresie zostało złożone w dniu 14 marca 2020 roku i przesłane na adres pozwanego oznaczony w treści umowy pożyczki. Kontynuując rozważania

w powyższym zakresie wyjaśnić należy, że warunkowy charakter wypowiedzenia nie podważa jego skuteczności. Jak wyjaśnił Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 7 października 2020 roku (V ACa 806/19, L.), złożenie oświadczenia przez bank o wypowiedzeniu umowy, mimo że skutek rozwiązania tej umowy mógł zostać zniesiony ziszczeniem się warunku rozwiązującego, czyli spłaceniem zaległości przez dłużnika, ma definitywny charakter. Zastosowanie konstrukcji tego rodzaju, w istocie opartej na zastrzeżeniu warunku rozwiązującego, jest skutecznie prawnie, zwłaszcza że wychodzi na korzyść konsumenta będącego adresatem tej treści oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Kwestia ta była również przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. I tak w postanowieniu z dnia 25 czerwca 2020 roku (II CSK 108/20, L.) Sąd ten wyjaśnił „dopuszczone jest warunkowe wypowiedzenie umowy kredytowej, zastrzegając potrzebę jego kontroli

w kontekście konkretnej umowy. Nie została wyłączona dopuszczalność zastrzeżenia warunku także w jednostronnej czynności prawnej obejmującej wypowiedzenie umowy. Zaakceptowane zostało stanowisko, że warunkiem może być także spełnienie świadczenia, ponieważ zapłata nie zawsze jest zdarzeniem całkowicie uzależnionym od dłużnika. Dodać przy tym trzeba, że konstrukcja warunkowego wypowiedzenia umowy kredytowej wydaje się wybitnie

prokonsumencka, ponieważ daje klientowi „ostatnią szansę” na zachowanie wiążącej strony umowy”. (por. także postanowienie z dnia 25 czerwca 2020 roku,

V CSK 56/20, L.). W postanowieniu z dnia 28 maja 2020 roku (I CSK 547/19, L.) Sąd Najwyższy wyjaśnił z kolei, że rozbieżności orzecznicze związane

z możliwością dokonania wypowiedzenia umowy z zastrzeżeniem warunku oraz spory w piśmiennictwie związane z tym tematem nie dotyczą warunku potestatywnego, czyli zależnego całkowicie od woli osoby, od której działania uzależniono skuteczności wypowiedzenia. W takim przypadku bank dokonuje wypowiedzenia umowy z kredytobiorcą pod warunkiem, że nie spłaci on wskazanego przeterminowanego zadłużenia. Argumenty przytaczane

w orzecznictwie i doktrynie przeciwko możliwości dokonania wypowiedzenia pod warunkiem dotyczą stworzenia stanu niepewności po stronie adresata wypowiedzenia. Warunek w postaci braku spłaty przeterminowanego zadłużenia nie może wywołać u kredytobiorcy żadnego stanu niepewności. Posiadał on bowiem stuprocentową wiedzę, czy sam dokonał spłaty zadłużenia, czy też nie, w wyniku czego wiedział czy, i z jakim dniem doszło do wypowiedzenia umowy. W realiach niniejszej sprawy zdaniem Sądu nie sposób uznać, aby po stronie pozwanego mogła zaistnieć jakakolwiek niepewność odnośnie skutku złożonego wypowiedzenia.

W jego treści pierwotny wierzyciel wprost bowiem wskazał, że brak spłaty zadłużenia w terminie do dnia 28 marca 2020 roku, skutkować będzie rozpoczęciem biegu okresu wypowiedzenia, który wynosi 30 dni. Tym samym to od zachowania samego pozwanego zależało, czy umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach, czy też dojdzie do jej rozwiązania. W świetle przeprowadzonych rozważań jedynie na marginesie uwypuklenie wymaga, że brak skutecznego wypowiedzenia mógłby mieć wpływ wyłącznie na wysokość odsetkowego roszczenia powoda, w dacie wyrokowania całość umowy była bowiem w całości wymagalna, przy czym powód dochodził spłaty wyłącznie jej części kapitałowej. Powód w pozwie nie oparł przy tym swojego żądania na fakcie wypowiedzenia umowy, a wyłącznie na niedokonaniu spłaty zobowiązania przez pozwanego.

Finalnie Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej na okoliczność abuzywności postanowień umownych dotyczących prowizji operacyjnej, niewątpliwie bowiem rację ma pozwany wywodząc, że naliczenie w umowie prowizji w wysokości 9.879,88 zł, tj. stanowiącej 99,79% kwoty kapitału pożyczki, jest działaniem sprzecznym z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c.,

art. 353¹ k.c. i art. 5 k.c., a także stanowiącym niedozwolone klauzule umowne

w myśl art. 385¹ § 1 k.c. Pożyczkodawca arbitralnie i całkowicie dowolnie narzucił pozwanemu sporną opłatę, która nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia, kierując się w tej sferze wyłącznie własnym partykularnym interesem. Ocena ta nie miała jednak istotnego wpływu na zasądzoną na rzecz powoda kwotę. O czym była już bowiem mowa, powód prowizji tej nie dochodzi w niniejszym procesie, co dobitnie potwierdził w piśmie procesowym z dnia 24 listopada 2022 roku (k. 98-99), akcentując, że świadomie rezygnuje z dochodzenia prowizji oraz odsetek umownych. Tym samym chybione jest zapatrywanie pełnomocnika pozwanego

z urzędu, że oznaczenie w pozwie przez powoda, że z tytułu prowizji dochodzi kwoty 0 zł wskazuje na fakt spłacenia przez pozwanego kwoty 9.879,88 zł

(tj. odpowiadającej wartości prowizji z umowy). Zapatrywanie to nie wytrzymuje dodatkowo konfrontacji z zaoferowanym przez powoda materiałem dowodowym,

z którego wprost wynika, że w drodze umowy cesji nabył on także wierzytelność

z tytułu prowizji w niespłaconej jej części (9.313,99 zł). Wyłącznie zatem

w odniesieniu do kwoty, którą pożyczkodawca zarachował na poczet prowizji w ramach dokonanej przez pozwanego wpłaty, należało oddalić żądanie powoda. Tym samym w ramach pozostałego do spłaty kapitału zasadna była wyłącznie kwota 9.240,02 zł. Skoro tak, to stosownemu przeliczeniu należało poddać należność odsetkową. Tytułem przypomnienia, ta obejmowała odsetki naliczone przez pierwotnego wierzyciela (56,80 zł) oraz przez powoda (218,76 zł). W zakresie tych pierwszych zwrócić należy uwagę, że powód nie wyjaśnił, w jaki sposób odsetki te zostały naliczone, tj. od jakich kwot oraz za jaki okres, wobec czego kwota 56,80 zł nie tylko nie poddaje się merytorycznej ocenie, ale także Sąd nie ma realnej możliwości dokonania własnego przeliczenia. Dlatego też w zakresie w/w kwoty Sąd powództwo oddalił. Co się zaś tyczy odsetek naliczonych przez powoda należało dokonać ich przeliczenia za ten sam

okres (tj. od 15 czerwca 2021 roku do 7 października 2021 roku) przy założeniu, że podlegały one naliczeniu nie od kwoty 9.805,71 zł, a od kwoty 9.240,02 zł. Odsetki te wyniosły 205,85 zł.

Reasumując Sąd uznał, że powód jest uprawniony żądać pozwanego zapłaty niespłaconego kapitału pożyczki w wysokości 9.240,02 zł, jak również odsetek karnych naliczonych od tej kwoty w wysokości 205,85 zł.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 347 k.p.c., Sąd utrzymał w części wyrok zaoczny wydany w dniu 16 sierpnia 2022 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt VIII C 321/22 – w zakresie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 9.445,87 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 listopada 2021 roku do dnia zapłaty, zaś w pozostałej części wyrok ten uchylił i oddalił powództwo.

M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową pozwanego, która zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest przy tym suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25 marca 2011 roku, IV CZ 136/10, LEX; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2012 roku, IV CZ 118/11, LEX; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9 lutego 2012 roku, III CZ 2/12, LEX). W ocenie Sądu taki właśnie szczególny wypadek zachodzi w stosunku do pozwanego. Analiza sytuacji życiowej i majątkowej A. S. doprowadziła Sąd orzekający w sprawie do przekonania, że pozwany nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów procesu, które zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy winna ponieść w zakresie uwzględnionej części powództwa.

Ponadto Sąd przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi na rzecz radcy prawnego M. G. kwotę 2.952 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu mając na uwadze treść § 4 ust. 1 i 3 oraz § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku

w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.